

Recensent: H.J.Lammers

**Birsen Basar: 'De jungle van autisme'** Uitgegeven in eigen beheer, Breda 2013. ISBN 9789090274607 Zie ook: [www.birsenbasar.com](http://www.birsenbasar.com) (Autisme/ED/1)

**Soort boek/ziekte/stijl:** Autobiografisch verhaal over hoe als mens met een normale intelligentie te leven met autisme, waarvan de diagnose pas in haar eenentwintigste levensjaar gesteld werd.

Pag. 9: "Dit boek heet "De jungle van het autisme". De stappen die ik moet zetten om mijzelf te ontwikkelen, vind ik soms erg moeilijk. Dit betreft vooral het gebied van socialiseren. Ik weet niet tegen wie ik moet praten, wanneer en wat ik tegen iemand moet zeggen. Mijn hoofd is op dat moment net een jungle, waarbij ik op zoek ben naar antwoorden op deze vragen. (- -) Ook met betrekking tot andere onderwerpen probeer ik mijzelf te ontwikkelen. (- -) Door middel van dit boek wil ik mijn ervaringen met betrekking tot de ontwikkeling van mijn autisme met u delen."

**Over de schrijfster:** Birsen Başar (1986) volgde na de HAVO de opleiding HBO management, economie en recht. Ze werkt parttime als ambtenaar bij de gemeente Breda. Na het horen van de diagnose autisme ging ze zich ook inzetten, om, via het geven van presentaties, het houden van lezingen en het schrijven van boeken, bekendheid aan autisme te geven in Nederland en in Turkije. Ze volgde daartoe de opleiding autismspecialist.

**Boekbespreking:** Haar boek behandelt een tiental onderwerpen, elk verdeeld in een aantal hoofdstukken, waarin haar eigen ervaringen en eigen ontwikkeling uitgebreid worden beschreven en toegelicht. Daarbij worden, hier en daar verwijzingen naar vakliteratuur gegeven (literatuurlijst blz. 150-151). Aan de orde komen onder andere:

- . sociaal verkeer: het niet vrienden kunnen maken, het zich bewegen onder mensen, gesprekken kunnen aangaan, gevoelens uiten,
- . "foto's in mijn hoofd": van elk voorval, elke actie als het ware een foto maken en deze in de hersenen opslaan om die bij voorkomende gelegenheid op te roepen en er weer naar te handelen. Dat kost tijd, waardoor er traag gereageerd wordt,
- . gevecht tegen mijzelf: het zelf zien en herkennen van afwijkingen en tekortkomingen in gedragingen of wat anderen menen te moeten constateren en hoe dit bestreden kan worden,
- . werkkring: het hebben van een begripvolle chef en meevoelende collega's die afwijkingen in de dagelijkse routine opvangen en uitleggen, is essentieel,
- . terug naar school: de opleiding tot autismspecialist waar docenten en mede-deelnemers geen rekening willen/kunnen houden met het feit dat er ook autisten onder de deelnemers kunnen zijn,
- . familie, liefde: aan deze gevoelige onderwerpen wordt veel aandacht besteed mede met het oog op
- . cultuurverschillen: de benadering en behandeling van autisme door Nederlanders, bij in Nederland opgegroeide jongeren van Turkse afkomst, en ook in Turkije.

**Wat viel op:** De kracht, de moed, het doorzettingsvermogen om, zonder gespecialiseerde hulp zelf een weg en een plaats te vinden. Dit terwijl ze niet

weet wat de oorzaken van haar handicaps zijn en wat ze er aan moet doen .  
(Pag. 65: “Mijn Moeder zegt: ‘Je doet alles in je eentje, waarom heb je dan nog anderen nodig?’”).

Het schrijven van dit boek: helder, eerlijk, zonder omwegen, zich blootgevend en kwetsbaar makend. Een boek dat niet mag ontbreken in de bibliotheek van een ieder die met orthopedagogiek in het algemeen en met autisme in het bijzonder te maken heeft.

**Citaten:** Pag. 9: “Ik ben 27 jaar maar pas sinds de afgelopen 5 jaar heb ik het gevoel dat ik echt leef en gelukkig ben in deze wereld. Dit heeft te maken met de diagnose klassiek autisme die ik in juni 2007 heb gekregen. Voor mijn ouders en mij was het een grote opluchting te weten wat ik had omdat het antwoord heeft gegeven op heel veel vragen. (- - ) De diagnose autisme verklaart de reden maar daar houdt het op. Er is geen medicijn dat er voor zorgt dat ik opeens wel vriendschappen kan sluiten en tegen veranderingen kan.”

Pag. 11: “Mensen met autisme kunnen zich geen beeld vormen wat er in het hoofd van anderen omgaat en het gedrag van anderen is voor hen verwarrend, onvoorstelbaar en zelfs beangstigend.”

Pag. 45: “Mensen met autisme hebben meer last van zintuiglijke prikkels dan ‘normale’ mensen. Zij kunnen erg overgevoelig, hyper, voor bijvoorbeeld geluid, smaak en geur zijn. Er bestaan ook mensen met autisme die sterk verminderd gevoelig zijn voor zintuiglijke prikkels, hypo.”

Pag. 65: “Na het schrijven van dit boek hoop ik mensen te vinden die zich samen met mij willen inzetten voor autisme bij allochtonen.”

Pag. 83: “Ieder jaar heb ik in de vakantie het probleem met vrije tijd. (- - ) Ik heb (bovendien) geen plek om naar toe te gaan waar mensen weten wat ik heb, mij begrijpen en waar ik een leuke tijd of vakantie kan hebben.”

Pag. 145: “Sommige mensen die mijn boek hebben gelezen, zeggen dat ik alleen maar negatief spreek over mijn autisme. Dat doe ik niet bewust maar ik kan ook niet anders. Het hebben van autisme vind ik niet fijn, altijd die moeilijkheden en ongemakken op het sociale vlak, onbegrip van mensen en de daarbij komende eenzaamheid. Dit zijn mijn ervaringen op het gebied van autisme”.

**Extra:** Voorwoord Dr. Annelies Spek, klinisch psycholoog en senior wetenschappelijk onderzoeker Centrum Autisme Volwassenen van GGZ Eindhoven:

“Birsen weet mensen te raken door de manier waarop zij schrijft en spreekt over haar diagnose. Ze kan met een enorme passie en gedrevenheid vertellen maar toont zich tegelijkertijd ook kwetsbaar. Hierdoor raakt ze haar publiek en zet ze mensen aan het denken.

(- - ) er is nog veel onduidelijkheid over autisme en dan vooral over autisme bij gemiddeld tot hoog intelligente groep volwassenen. (- - ) Autismen bij vrouwen is een nog onderbelicht thema. Inmiddels weten we dat autisme er anders uit ziet bij vrouwen dan bij mannen. Zij komen sociaal en communicatief vaak veel sterker over dan zij in werkelijkheid zijn. Birsen is hier een voorbeeld van.”